

บทความวิจัย

ต้นทุนชีวิตและคุณภาพชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดสงขลา

อุษณีย์ เพชรรัชตะชาติ* กาญจน์สุนัษ บาลทิพย์** ศิริวรรณ พริยคุณธร***

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนชีวิตและคุณภาพชีวิตของนักเรียนในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสงขลา ที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาล ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ จำนวน 20 โรงเรียน โรงเรียนสอนศาสนา/ควบคุวิชาสามัญศึกษา จำนวน 20 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน จำนวน 10 โรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 629 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดความน่าจะเป็นให้เป็นสัดส่วนกับขนาด (probability proportional to size) และเลือกตัวอย่างด้วยการจับฉลากแบบไม่คืนที่ (sampling without replacement) เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสำรวจต้นทุนชีวิตของเยาวชนไทย และแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีอายุเฉลี่ย 14.10 ปี นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 77.42 อาศัยอยู่ร่วมกับบิดามารดา ร้อยละ 61.21 ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตเมือง/เขตเทศบาล ร้อยละ 71.70 เรียนในโรงเรียนเอกชน ร้อยละ 47.60 ผลการเรียนในภาคการศึกษาที่ผ่านมา ร้อยละ 56 ได้เกรดเฉลี่ยในระดับ 3.01 - 4.00 ปัจจัยเสี่ยงที่พบมากที่สุดใกล้เคียงกัน คือ การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 67.70 และการใช้มือถือโทรศัพท์ ร้อยละ 66.70 ส่วนที่พบบ้าง คือ การใช้สารเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 7.40 และ 2.00 ตามลำดับ พลังต้นทุนชีวิตผ่านเกณฑ์ระดับปานกลาง 3 ด้าน และไม่ผ่าน 1 ด้าน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับรายด้าน คือ พลังครอบครัว พลังตัวตน พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน คิดเป็นร้อยละ 69.80, 63.70, 62.32, 61.40 และ 56.36 ตามลำดับ คะแนนรายข้อจากจำนวน 48 ข้อ ผ่านเกณฑ์ระดับปานกลางถึงดี ร้อยละ 62.50 และไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 37.50 ต้นทุนชีวิตที่อ่อนแอที่สุด 5 ลำดับแรก อยู่ในด้านพลังชุมชน 3 ข้อ และด้านพลังสร้างปัญญา 2 ข้อ ส่วนคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านทั้งด้านสุขภาพกาย จิตใจ สัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

* รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผู้เขียนหลัก: usanee.pa@psu.ac.th

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนพลังชุมชน และพลังปัญญาแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการสนับสนุนให้แสดงออกถึงความสามารถของตนเอง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการมีจิตอาสา ซึ่งการสนับสนุนด้วยกิจกรรมดังกล่าว ช่วยให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง เพิ่มต้นทุนชีวิต และลดพฤติกรรมเสี่ยงได้

คำสำคัญ: ต้นทุนชีวิต; คุณภาพชีวิต; นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ความเป็นมาของปัญหา

วัยรุ่น เป็นช่วงเชื่อมต่อระหว่างความเป็นเด็กและผู้ใหญ่ แบ่งได้เป็น 3 ระยะ ได้แก่ วัยรุ่นตอนต้น อายุประมาณ 10 - 13 ปี วัยรุ่นตอนกลาง อายุประมาณ 14 - 16 ปี และวัยรุ่นตอนปลาย อายุประมาณ 17 - 19 ปี เป็นช่วงวัยที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม¹ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสังคมวัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่ถ่ายทอดประสบการณ์จากรุ่นสู่รุ่น ปัจจัยด้านชีวภาพ และบทบาททางสังคม² จากการศึกษาของ Ruangkanchanasetr³ ได้แบ่งปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงในกลุ่มวัยรุ่น ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากตัววัยรุ่นเอง เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การติดเกมคอมพิวเตอร์ ปัจจัยเสี่ยงทางด้านครอบครัว มักพบในวัยรุ่นที่ครอบครัวแตกแยก ฐานะยากจน ความสัมพันธ์กับพ่อแม่ไม่ดี พ่อแม่มีประวัติติดสารเสพติด และปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับภาวะแวดล้อมและสังคม ได้แก่ การคบเพื่อนที่มีปัญหา การไม่มีที่ปรึกษาเมื่อมีความรู้สึกเป็นทุกข์

พฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นมีความหลากหลาย และมีแนวโน้มที่รุนแรงขึ้น ตามรายงานการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ในปี พ.ศ. 2554 วัยรุ่นช่วงอายุ 15 - 24 ปี ดื่มแอลกอฮอล์ถึง ร้อยละ 23.70 และมีสัดส่วนการดื่มหนักกว่ากลุ่มอื่นๆ สูบบุหรี่ ร้อยละ 22.40 อายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่คือ 15.30 ปี อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกน้อยลงจาก 15 - 16 ปี ใน พ.ศ. 2545 - 2552 เป็นอายุ 12 - 15 ปี ใน พ.ศ. 2554 และพบการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นไทยในช่วง 14 ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้น 1.4 เท่า จาก 36 ต่อพันประชากร ใน พ.ศ. 2540 เป็น 51.20 ต่อพันประชากร ใน พ.ศ. 2556 มีแม่อายุต่ำกว่า 20 ปี 133,176 คน หรือร้อยละ 16.60 ของแม่ทุกกลุ่มอายุ พบวัยรุ่นทำแท้งปีละ 300,000 คน และมีเด็กกำพร้าถูกทอดทิ้ง 88,730 คน และอัตราโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นและเยาวชนอายุ 15 - 24 ปี เพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่า จาก 46.20 ต่อแสนประชากร ใน พ.ศ. 2547 เป็น 95 ต่อแสนประชากร ในพ.ศ. 2556⁴ สัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มวัยรุ่นที่สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ เฉพาะการสนทนาออนไลน์ (chat) ที่เพิ่มขึ้นเกือบ 10 เท่า จากร้อยละ 1.60 ใน พ.ศ. 2551 เป็นร้อยละ 13.80 ใน พ.ศ. 2553⁵

ปัญหาที่แฝงตัวมากับพฤติกรรมเสี่ยงเหล่านี้ หากวัยรุ่นไม่มีความเข้มแข็งพอที่จะจัดการได้ ย่อมนำไปสู่ทางออกที่ไม่พึงปรารถนา ข้อมูลข้างต้นถือเป็นสัญญาณเตือนที่ต้องหันมาให้ความสำคัญกับการดูแลและส่งเสริมสุขภาพของวัยรุ่นให้มากขึ้นเพื่อส่งเสริมต้นทุนสุขภาพดี ให้วัยรุ่นเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพต่อไป การที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับวัยรุ่น สามารถทำได้ตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ทั้งเสริมสร้างให้เกิดขึ้นภายในตัวเด็กเอง และสนับสนุนผ่านสิ่งแวดล้อมรอบข้าง มุ่งผลให้เด็กและเยาวชนเติบโตอย่างเข้มแข็ง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป⁶ กลุ่มวิจัยจึงนำแบบสำรวจต้นทุนชีวิต 5 พลัง รวม 48 ข้อ ประกอบด้วยพลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน ของสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)⁶ และแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (The World Health Organization Quality of Life: LiBREF:

WHOQOL-BREF) ชุดย่อ รวม 26 ข้อ ประกอบด้วยคุณภาพชีวิต 4 ด้าน คือ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม⁷ มาเป็นเครื่องมือประเมินเพื่อสะท้อนวิถีชีวิตตามตัวชี้วัด และประเมินระดับของการมีความพึงพอใจในชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นอายุประมาณ 10 - 18 ปี

การศึกษานี้ เป็นการสำรวจภาคตัดขวาง เพื่อเฝ้าระวังกลุ่มวัยรุ่นในจังหวัดสงขลาจากสภาพแวดล้อม และปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งผลสำรวจที่ได้จะทำให้ทราบถึงจุดแข็งจุดอ่อนของต้นทุนชีวิต และระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิต เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหรือเสริมสร้างต้นทุนชีวิต และคุณภาพชีวิตผ่านกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทส่วนบุคคล และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้วัยรุ่นได้ใส่ใจตนเองมากขึ้น และให้ความสำคัญกับสังคมรอบตัว

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาต้นทุนชีวิต และคุณภาพชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

คำถามการวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีต้นทุนชีวิตด้านพลังตัวตน พลังครอบครัว พลังปัญญา พลังเพื่อน และกิจกรรม และพลังชุมชน อยู่ในระดับใด
2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับใด

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยแบบสำรวจภาคตัดขวาง เพื่อศึกษา ต้นทุนชีวิตและคุณภาพชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสงขลา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสงขลา ที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาล ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ 10,706 คน โรงเรียนสอนศาสนา จำนวน 3,525 คน และโรงเรียนเอกชน จำนวน 3,294 คน จำนวนทั้งสิ้น 17,525 คน⁸

การสุ่มตัวอย่างใช้แผนการสุ่มแบบแบ่งชั้นสองขั้นตอน (two stage stratified sampling) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในพื้นที่จังหวัดสงขลาทั้งหมด 182 โรงเรียน ออกเป็น 3 ชั้นภูมิ ตามประเภทของโรงเรียน ได้แก่ ชั้นภูมิที่ 1 โรงเรียนรัฐบาล มีโรงเรียน จำนวน 118 โรง โรงเรียนเอกชนมีโรงเรียน จำนวน 21 โรง และโรงเรียนสอนศาสนา/ควบคุวิชาสามัญศึกษา มีจำนวน 43 โรง จากนั้นสุ่มโรงเรียนในแต่ละชั้นภูมิ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยใช้โปรแกรม R ด้วยการสุ่มโรงเรียนจากเลขรหัสที่กำหนดรายชื่อโรงเรียนทั้งหมด ที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา โดยโรงเรียนรัฐบาลที่สุ่มได้มี จำนวน 20 โรง โรงเรียนสอนศาสนา/ควบคุวิชาสามัญศึกษา จำนวน 20 โรง และโรงเรียนเอกชน จำนวน 10 โรง รวม 50 โรงเรียน

2. คำนวณขนาดตัวอย่างจากสูตร

$$n = \frac{Z^2 \sigma^2}{d^2}$$

ได้ขนาดตัวอย่างจากการคำนวณ 634.90 คน รวมประมาณค่าอัตราการไม่ตอบกลับ ร้อยละ 10 ได้ขนาดตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 700 คน จากนั้นทำการจัดสรรขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้ไปตามโรงเรียนตัวอย่าง ด้วยวิธีการจัดสรรแบบเป็นสัดส่วนกับขนาดตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน (probability proportional to size)

จริยธรรมในการวิจัย

งานวิจัยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการประเมินงานวิจัยด้านจริยธรรมของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามหนังสือที่ ศร.0521.1.05/164 ลงวันที่ 20 มกราคม 2557 ที่มวิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการพิทักษ์สิทธิให้กับกลุ่มตัวอย่างก่อนเก็บข้อมูลว่าข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ การรายงานผลจะทำเป็นภาพรวม ไม่ระบุชื่อกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิที่จะเข้าร่วมหรือปฏิเสธการตอบแบบสอบถามได้ตลอดเวลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นชุดแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบและเติมคำ ได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา สถานภาพ บิดามารดา ที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่าย ผลการศึกษา และพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ

ส่วนที่ 2 ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย เป็นแบบสำรวจที่พัฒนาโดยนายแพทย์สุริยเดว ทรีปาตี และคณะ แผนงานสุขภาวะเด็กและเยาวชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสุขภาพ (สสส.)⁶ ประกอบด้วยต้นทุนชีวิต 5 พลัง 48 ข้อ แยกเป็นพลังตัวตน 15 ข้อ พลังครอบครัว 8 ข้อ พลังสร้างปัญญา 11 ข้อ พลังเพื่อนและกิจกรรม 6 ข้อ และพลังชุมชน 8 ข้อ แปลผลจากคะแนนรวมของแต่ละข้อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ถ้าคะแนนรวมน้อยกว่าร้อยละ 60 ถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์ คะแนนรวมอยู่ระหว่าง ร้อยละ 60 - 70 ผ่านเกณฑ์ ระดับปานกลาง คะแนนรวมอยู่ระหว่างร้อยละ 70 - 80 ผ่านเกณฑ์ ระดับดี และคะแนนรวมเกิน ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ ระดับดีมาก

ส่วนที่ 3 คุณภาพชีวิต (WHOQOL-BREF-THAI) เป็นแบบวัดขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ⁷ รวม 26 ข้อ ครอบคลุม 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีความหมายทางด้านบวก 24 ข้อ และด้านลบ 2 ข้อ มีคะแนนตั้งแต่ 26 - 130 คะแนน แปลผลโดยรวมคะแนนทุกข้อแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ผลรวมคะแนนระหว่าง 20 - 60 คะแนน แสดงถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ผลรวมคะแนนระหว่าง 61 - 95 คะแนน มีคุณภาพชีวิตปานกลาง และผลรวมคะแนนระหว่าง 96 - 130 คะแนน คือ การมีคุณภาพชีวิตดี

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสำรวจต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย และแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ได้นำไปทดสอบความเชื่อมั่นกับเด็กนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 2 ของโรงเรียนในจังหวัดสงขลาที่ไม่ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 68 คน คำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.98 และ 0.92 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างอ่านและตอบแบบสอบถามเอง ทีมวิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลที่โรงเรียนแต่ละแห่ง และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามในห้องเรียน ใช้เวลาในการตอบประมาณ 1 คาบเรียน (30 - 50 นาที) การร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้เป็นไปตามความสมัครใจของนักเรียน แบบสอบถามเป็นแบบอ่านและตอบเอง โดยไม่ระบุชื่อของผู้ตอบ เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2557 ตรวจสอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ 629 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. พลังต้นทุนชีวิต และคุณภาพชีวิต วิเคราะห์โดยคำนวณค่าร้อยละ ทั้งโดยรวม และรายด้าน

ผลการวิจัย

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สายสามัญสังกัดโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 36.30 โรงเรียนเอกชน ร้อยละ 47.60 และโรงเรียนสอนศาสนา/ควบคู่วิชาสามัญศึกษา ร้อยละ 16.10 แบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้มีจำนวนทั้งสิ้น 629 ชุด แม้ว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้มีจำนวนไม่ถึง 700 คน ตามที่ได้คำนวณไว้ในเบื้องต้น เมื่อพิจารณาจากการใช้ตารางหาขนาดตัวอย่างในรูปร้อยละที่ได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากค่าสัดส่วนของประชากร ระดับความเชื่อมั่น และความคลาดเคลื่อน โดยขนาดประชากร (N) 15,000 - 20,000 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n) ประมาณร้อยละ 3 หรือเท่ากับ 450 - 600 คน⁹ และจากการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane ในการคำนวณ กลุ่มตัวอย่างที่ได้ประมาณ 400 คน ดังนั้น ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ในการศึกษานี้ถือว่าเป็นจำนวนที่น่าเชื่อถือได้ และกลุ่มตัวอย่างที่ได้สามารถเป็นตัวแทนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสงขลา นักเรียนมีอายุเฉลี่ย 14.10 ปี (min = 13, max = 17) เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.90 และเพศชาย ร้อยละ 39.10 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 76.30 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 67.60 นักเรียนพักอาศัยอยู่รวมบ้านกับบิดาและมารดา ร้อยละ 61.20 ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตเมือง/เขตเทศบาล ร้อยละ 71.70 ค่าใช้จ่ายรายวันนักเรียนได้รับจากมารดาถึง ร้อยละ 69.50 ค่าเฉลี่ยของเงินที่ได้รับรายวัน คือ 84.30 (SD = 37.7) และค่าเฉลี่ยของรายจ่ายประจำวันคือ 58.20 (SD = 28.8) ผลการเรียนรู้ในเทอมที่ผ่านมานักเรียนได้เกรดเฉลี่ยในระดับ 3.01 - 4.00 ร้อยละ 56 นักเรียนเคยย้ายโรงเรียน ร้อยละ 29.50 เคยมีความขัดแย้งกับเพื่อนจนเป็นปัญหา ร้อยละ 20.40 ปัจจัยเสี่ยงที่พบสูงสุด คือ การเล่นเกมส้อมพิวเตอร์โดยเฉลี่ยเล่นวันละ 3 ชั่วโมงถึง ร้อยละ 67.70 ใกล้เคียงกับการใช้รถมอเตอร์ไซด์ คือ ร้อยละ 66.70 แต่ในกลุ่มซึ่งใช้รถมอเตอร์ไซด์ก็สวมหมวกนิรภัยขณะขับขี่ถึงร้อยละ 73.90 ส่วนปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ ที่พบ คือ เคยใช้สิ่งเสพติด เช่น สุรา บุหรี่ ยาเสพติด ร้อยละ 7.40 เคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 2.00 แยกเป็นนักเรียนชาย 8 ราย และนักเรียนหญิง 4 ราย ช่วงอายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 13 - 14 ปี นักเรียนชาย 4 ราย ไม่ใช้ถุงยางอนามัย ส่วนนักเรียนหญิงใช้วิธีป้องกันโดยการกินยาคุมกำเนิด ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (N = 629)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
13 ปี	79	12.56
14 ปี	443	70.43
15 ปี	100	15.90
16 ปี	6	0.95
17 ปี	1	0.16
เพศ		
ชาย	246	39.11
หญิง	383	60.89
ศาสนา		
พุทธ	487	77.42
อิสลาม	142	22.58
สถานภาพของบิดา มารดา		
อยู่ด้วยกัน	425	67.57
แยกกันอยู่/หย่าร้าง/แยกทางกัน	117	18.60
บิดาเสียชีวิต	32	5.09
มารดาเสียชีวิต	17	2.70
ทั้งบิดาและมารดาเสียชีวิต	3	0.48
อื่นๆ	35	5.56
ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน		
เขตเมือง/เขตเทศบาล	451	71.70
นอกเขตเมือง/นอกเขตเทศบาล	178	28.30
พักอาศัยอยู่กับ		
บิดาและมารดา	385	61.21
อยู่ลำพังกับบิดา	49	7.79
อยู่ลำพังกับมารดา	45	7.15
อยู่กับพี่น้อง/ญาติผู้ใหญ่	71	11.29
อื่นๆ	79	12.56
ประเภทโรงเรียน		
รัฐบาล	199	36.30
เอกชน	261	47.60
สอนศาสนา	88	16.10
เกรดเฉลี่ยเทอมที่ผ่านมา		
0.00-1.00	5	0.80
1.01-2.00	27	4.30
2.01-3.00	153	24.30
3.01-4.00	352	56.00
ไม่ตอบ	92	14.60

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนเงินที่ได้รับ (บาท/วัน)	M = 84.30, SD = 37.70	
จำนวนเงินที่ใช้จ่าย (บาท/วัน)	M = 58.20, SD = 28.80	
แหล่งที่มาของเงิน (ตอบได้มากกว่าหนึ่ง)		
พ่อ	336	57.90
แม่	403	69.50
ญาติ	58	10.00
ทำงาน	49	8.40
ปัจจัยเสี่ยง (ตอบได้มากกว่าหนึ่ง)		
เคยย้ายโรงเรียน	175	29.50
มีโรคประจำตัว	116	19.50
มีความขัดแย้งกับเพื่อนจนเป็นปัญหา	121	20.40
เล่นเกมคอมพิวเตอร์	402	67.70
เคยใช้สิ่งเสพติด	44	7.40
เคยมีเพศสัมพันธ์	12	2.00
นักเรียนชาย	8	66.67
นักเรียนหญิง	4	33.33
ขับรถมอเตอร์ไซด์	395	66.70
สวมหมวกนิรภัย	292	73.90

ต้นทุนชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง

พลังต้นทุนชีวิตมีค่าคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับรายด้าน คือ พลังครอบครัว พลังตัวตน พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน เท่ากับ 69.80, 63.70, 62.32, 61.40 และ 56.36 คะแนนตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนรายข้อกับเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์ระดับปานกลางถึงดี ร้อยละ 62.50 และไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 37.50 โดยข้อที่มีค่าคะแนนน้อยที่สุด 5 อันดับสุดท้ายอยู่ในพลังสร้างปัญญา 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 30 ร้อยละ 52.36 และข้อ 34 ร้อยละ 51.62 และพลังชุมชน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 42 ร้อยละ 53.31 ข้อ 44 ร้อยละ 49.28 และข้อ 45 ร้อยละ 48.81 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 คะแนนต้นทุนชีวิตของนักเรียนจำแนกตามรายชื่อ (N = 629)

พลัง ต้นทุนชีวิต (ค่าเฉลี่ย)	ข้อความ	ร้อยละ รายชื่อ	เกณฑ์ ปาน กลาง-ดี	ไม่ผ่าน เกณฑ์
พลังตัวตน 63.70	1. ฉันเชื่อว่าการได้ช่วยเหลือผู้อื่นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก	66.98	ปานกลาง	-
	2. ฉันให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมในสังคม เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ เพศชาย/หญิง/เพศทางเลือก เป็นต้น	63.59	ปานกลาง	-
	3. ฉันกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ฉันเชื่อ เช่น กล้าเสนอความคิดเห็น แม้ว่าบางครั้งจะมีความเห็นแตกต่างจากผู้อื่น	58.35	-	ไม่ผ่าน
	4. ฉันพูดความจริงเสมอถึงแม้ว่าบางครั้งมันจะทำให้ยาก	56.17	-	ไม่ผ่าน
	5. ฉันรับผิดชอบในสิ่งที่ฉันทำ (ไม่ว่าผลจะเป็นอย่างไรก็ตาม)	63.49	ปานกลาง	-
	6. ฉันยึดมั่นในพฤติกรรมที่ดี	63.65	ปานกลาง	-
	7. ฉันมีการวางแผนและการตัดสินใจก่อนลงมือทำเสมอ	61.10	ปานกลาง	-
	8. ฉันเห็นอกเห็นใจ และใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น	67.30	ปานกลาง	-
	9. ฉันเรียนรู้และสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับคนที่มีความคิดเห็น หรือ การดำเนินชีวิตแตกต่างกันได้อย่างดี	64.12	ปานกลาง	-
	10. ฉันกล้าปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยง (เช่น เพศสัมพันธ์ ยาเสพติด ความรุนแรง และสื่อที่ไม่ดี)	76.26	ดี	-
	11. ฉันพยายามแก้ปัญหาข้อขัดแย้งด้วยสติปัญญามากกว่าอารมณ์ (ไม่ใช่ความรุนแรง)	61.58	ปานกลาง	-
	12. ฉันสามารถควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ เช่น ควบคุมอารมณ์เวลาโกรธได้เพื่อเกิดการโต้เถียงหรือข้อขัดแย้ง	57.50	-	ไม่ผ่าน
	13. ฉันรู้สึว่าตนเองมีคุณค่า	58.51	-	ไม่ผ่าน
	14. ฉันมีเป้าหมายในชีวิตชัดเจน	64.49	ปานกลาง	ปานกลาง
	15. ฉันรู้สึกพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตัวเอง	72.39	ดี	-
พลัง ครอบครัว 69.80	16. ฉันได้รับความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ และการสนับสนุนในทางที่ดีจากครอบครัว	73.50	ดี	-
	17. ฉันปรึกษาหารือ และขอคำแนะนำจากผู้ปกครองได้อย่างสบายใจไม่ว่าเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่	63.43	ปานกลาง	-
	18. ฉันมีผู้ปกครองที่ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือด้านการเรียนรู้	75.94	ดี	-
	19. ฉันรู้สึกปลอดภัย อบอุ่น และมีความสุขเมื่ออยู่ในครอบครัวตัวเอง	77.11	ดี	-
	20. ฉันอยู่ในครอบครัวที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ชัดเจน มีเหตุผล และมีการดูแลให้ปฏิบัติตาม	66.88	ปานกลาง	-
	21. ฉันมีผู้ปกครองที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้ทำตาม	74.62	ดี	ดี
	22. ฉันมีผู้ปกครองที่สนับสนุนให้ฉันทำในสิ่งที่ฉันชอบหรืออยากทำ	67.57	ปานกลาง	-
	23. ฉันสามารถพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสื่อ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สื่อประเภทอื่นๆ ภายในครอบครัวเป็นประจำ	59.35	-	ไม่ผ่าน
พลังสร้าง ปัญญา 62.32	24. ฉันอยู่ในสถาบันการศึกษาที่เอาใจใส่ สนับสนุน และช่วยเหลือผู้เรียนได้ดี	67.46	ปานกลาง	-
	25. ฉันรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ในสถาบันการศึกษา	68.73	ปานกลาง	-
	26. ฉันอยู่ในสถาบันการศึกษาที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน มีเหตุผล และมีการดูแลให้ปฏิบัติตาม	70.06	ดี	-

ตาราง 2 (ต่อ)

พลัง ต้นทุนชีวิต (ค่าเฉลี่ย)	ข้อความ	ร้อยละ รายชื่อ	เกณฑ์ ปาน กลาง-ดี	ไม่ผ่าน เกณฑ์
	27. ฉันมีครูที่สนับสนุนให้ฉันทำในสิ่งที่ฉันชอบหรืออยากทำ	64.12	ปานกลาง	-
	28. ฉันอยากเรียนให้ได้ดี ไม่เอาเปรียบ และรู้จักแบ่งปันผู้อื่น	71.33	ดี	-
	29. ฉันเอาใจใส่ในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ	62.64	ปานกลาง	-
	*30. ฉันทำการบ้านหรือทบทวนบทเรียนทุกวัน	52.36	-	ไม่ผ่าน
	31. ฉันรักและผูกพันกับสถาบันการศึกษาของฉัน	64.28	ปานกลาง	-
	32. ฉันอ่านหนังสือด้วยความเพลิดเพลินเป็นประจำ	56.97	-	ไม่ผ่าน
	33. ฉันใฝ่รู้ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของชุมชน	56.01	-	ไม่ผ่าน
	*34. ฉันสามารถพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสื่อ เช่น วิทยุ ทีวี สื่อประเภทอื่นๆ กับครูเป็นประจำ	51.62	-	ไม่ผ่าน
	35. ฉันมีเพื่อนสนิทที่เป็นแบบอย่างที่ดีและชักนำให้ฉันทำดี	65.13	ปานกลาง	-
	36. ฉันทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามความชอบและพึงพอใจของตนเอง เช่น ทำงานศิลปะ เล่นดนตรี วาดรูป เป็นประจำ	66.19	ปานกลาง	-
	37. ฉันได้เล่นกีฬาหรือออกกำลังกายเป็นประจำ	58.72	-	ไม่ผ่าน
	38. ฉันร่วมกิจกรรมทางศาสนา หรือประกอบพิธีกรรมเป็นประจำ	59.78	-	ไม่ผ่าน
	39. ฉันและเพื่อนชวกันทำกิจกรรมที่ดีเป็นประจำ	59.04	-	ไม่ผ่าน
	40. ฉันมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสื่อที่สร้างสรรค์กับเพื่อ	59.57	-	ไม่ผ่าน
	41. ฉันมีญาติหรือผู้ใหญ่ นอกเหนือจากผู้ปกครองที่ฉันสามารถปรึกษาหารือ และขอความช่วยเหลือได้อย่างสบายใจ	62.27	ปานกลาง	-
	*42. ฉันมีเพื่อนบ้านที่สนใจ และให้กำลังใจฉัน	53.31	-	ไม่ผ่าน
	43. ฉันรู้สึกว่าคุณค่าในชุมชนให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของเด็กและเยาวชน	55.70	-	ไม่ผ่าน
	*44. ฉันได้รับมอบหมายบทบาทหน้าที่ที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน	49.28	-	ไม่ผ่าน
	*45. ฉันร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชนเป็นประจำ	48.81	-	ไม่ผ่าน
	46. ฉันรู้สึกอบอุ่น มีความสุข และภูมิใจในวิถีชีวิตเมื่ออยู่ในชุมชนของฉัน	63.17	ปานกลาง	-
	47. ฉันมีเพื่อนบ้านคอยสอดส่อง และดูแลพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ให้อยู่ในกรอบ ที่เหมาะสม	53.84	-	ไม่ผ่าน
	48. ฉันมีผู้ใหญ่อื่นนอกเหนือจากผู้ปกครองที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้ทำตาม	64.49	ปานกลาง	-
	รวม		30	18
	ร้อยละ		62.50	37.50

* ข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์ 5 ลำดับสุดท้าย

คุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง

คุณภาพชีวิตโดยรวมของนักเรียน ร้อยละ 58.70 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ระดับดี ร้อยละ 39.60 เมื่อจำแนกแต่ละด้าน พบว่า เกินกว่าครึ่งของทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม มีค่า ร้อยละ 73.03, 52.94, 56.40 และ 54.61 ตามลำดับ ดังตาราง 3

ตาราง 3 คุณภาพชีวิตของนักเรียน (N = 629)

คุณภาพชีวิต	ดี		ปานกลาง		ไม่ดี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านสุขภาพกาย	149	26.09	417	73.03	5	0.88
ด้านจิตใจ	243	42.07	306	52.94	29	5.02
ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	201	34.78	326	56.40	51	8.82
ด้านสิ่งแวดล้อม	239	42.38	308	54.61	17	3.01
คุณภาพชีวิตโดยรวม	203	39.57	301	58.68	9	1.75

อภิปรายผลการวิจัย

พฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนที่พบมากที่สุดใกล้เคียงกัน คือ การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ และการขับซึ่รถมอเตอร์ไซด์ ส่วนที่พบบ้างคือ การใช้สารเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วงอายุ 13 - 14 ปี โดยที่นักเรียนชายที่มีเพศสัมพันธ์บางคนไม่สวมถุงยางอนามัย แต่นักเรียนหญิงกินยาคุมกำเนิด สอดคล้องกับสถิติตัวบ่งชี้สถานการณ์เด็ก และเยาวชน (child watch) ช่วงปี 2549 - 2550 ของจังหวัดสงขลา¹⁰ ที่รายงานว่า เด็กประถมใช้เวลาเล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์ และเกมอื่นๆ 108.96 นาทีต่อวัน จำนวนเด็กบาดเจ็บจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ 928.34 ต่อประชากรแสนคน สถิติของเด็กมัธยมต้นที่พบเห็นการเสพยาเสพติด ในสถานศึกษา ร้อยละ 34.01 คู่มือเป็นครั้งแรกจนถึงประจำ ร้อยละ 25.69 ยอมรับว่า เคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 13.32 และเป็นเช่นเดียวกับรายงานการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมประจำปีงบประมาณ 2556 ของจังหวัดสงขลา¹¹ ที่ระบุว่า เด็กและเยาวชนได้รับการปลูกฝังพฤติกรรม ค่านิยม และวิถีชีวิตที่ไม่เหมาะสมกับช่วงวัย เพราะสื่อออนไลน์มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วจนน่าเป็นห่วง อีกทั้งสื่อโทรทัศน์ก็เข้ามามีบทบาทในสังคมค่อนข้างมาก มีการนำเสนอภาพความรุนแรง เช่น การกดขี่ทางชาติพันธุ์ การใช้ภาษา รวมทั้ง การนำเสนอเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสม

ต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัว พลังตัวตน พลังสร้างปัญญา และพลังเพื่อนและกิจกรรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ระดับปานกลางเรียงลำดับจากสูงไปต่ำ ส่วนพลังชุมชนค่าคะแนนเฉลี่ยไม่ผ่านเกณฑ์ สาเหตุที่ค่าคะแนนไม่ต่างกันมากเพราะการพัฒนาพลังต้นทุนชีวิตมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงต่อกัน ต้นทุนชีวิตภายในหรือพลังตัวตนจะเพิ่มขึ้นตามการเลี้ยงดูของครอบครัว ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี และมีความใกล้ชิดกับธรรมชาติ ซึ่งก็คือการสนับสนุนจากต้นทุนชีวิตภายนอก อันได้แก่ พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชนและการที่ต้นทุนชีวิตทุกพลังมีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่เกินระดับปานกลาง อาจเพราะผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงระดับประเทศที่เกิดขึ้นพร้อมกันหลายด้านในช่วงปี พ.ศ. 2555 - 2559 ทั้งด้านเศรษฐกิจที่ภาคอุตสาหกรรมมีข้อจำกัด และภาคเกษตรกรรมเผชิญภาวะทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ราคายางผันผวน ด้านสังคมที่รับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาโดยไม่มีการกลั่นกรอง ทำให้คุณธรรม จริยธรรมเสื่อมถอย เกิดสังคมแบบต่างคนต่างอยู่ ครอบครัวแตกแยก ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดภาวะโลกร้อนซ้ำเติม ทำให้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทวีความรุนแรงขึ้น ด้านการพัฒนาภาคพื้นที่และชุมชน เกิดความไม่เท่าเทียมของรายได้ ทำให้มีการย้ายถิ่นของแรงงานชนบทเข้าสู่เมืองอย่างต่อเนื่อง คนชนบทในทุกภาคเปลี่ยนไปใช้ชีวิตคล้ายคลึงกับคนเมืองอย่างรวดเร็วและด้านความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ และการทุจริตที่ขยายวงกว้างแทรกซึมทุก¹² การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งหมดส่งอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการพัฒนาต้นทุนชีวิต ส่วนการที่ต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัวมีค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงกว่าด้านอื่นๆ อาจเป็นเพราะนักเรียนส่วนใหญ่อยู่กับพ่อแม่ ได้รับความ

อบอุ่นจากครอบครัว ไม่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย และที่ต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชนมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด และไม่ผ่านเกณฑ์ อาจเป็นเพราะยังมีอุปสรรคของการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ซึ่งเป็นปัญหาในเชิงบริหาร เช่นเดียวกับที่พบความสัมพันธ์เพียงระดับปานกลางระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากระบี่¹³

พลังชุมชน พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังสร้างปัญญา มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ 3 ลำดับสุดท้าย ตรงกับผลการ เรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยต้นทุนชีวิตนักเรียนมัธยมทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2553¹⁴ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ปีการศึกษา 2556¹⁵ โดยคะแนนรายชื่อที่ต่ำสุด 5 ชื่ออยู่ในพลังชุมชน 3 ชื่อ และ พลังสร้างปัญญา 2 ชื่อ เรียงตามลำดับจากชื่อที่คะแนนต่ำสุด ได้แก่ ชื่อ 45) ฉันร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ในชุมชนเป็นประจำ ชื่อ 44) ฉันได้รับมอบหมายบทบาทหน้าที่ที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ชื่อ 34) ฉันสามารถพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสื่อกับครูเป็นประจำ ชื่อ 30) ฉันทำการบ้าน หรือทบทวน บทเรียนทุกวัน และชื่อ 42) ฉันมีเพื่อนบ้านที่สนใจ และให้กำลังใจฉัน เป็นลำดับเดียวกันทุกข้อกับผลการศึกษา ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ปีการศึกษา 2556¹⁵ และเหมือนกันใน 3 ข้อแรก คือชื่อ 45, 44 และ 34 กับนักเรียนมัธยมทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2553¹⁴ การขาดโอกาสทำกิจกรรมในชุมชนร่วมกับเพื่อนๆ อาจเพราะภาครัฐส่งเสริมสถานที่ และอุปกรณ์กีฬาไม่ทั่วถึงและเพียงพอความต้องการของคนส่วนใหญ่ ทำให้เยาวชนมีทางเลือกในการใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์น้อยลง¹¹ ลักษณะชุมชนปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลง ไปเป็นแบบต่างคนต่างอยู่มากขึ้น ประกอบกับที่เด็กและเยาวชนไทยมักจะเติบโตมากับการครอบงำนิยมและสังคมที่ ผู้ใหญ่วางให้ ต้องคิดและทำไปในแนวเดียวกับคนส่วนใหญ่ เมื่อคิดแตกต่างก็จะถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ผิด ส่งผลทำให้ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และไม่ค่อยยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง หรือแสดงความคิดเห็น แต่ไม่สามารถให้ เหตุผลได้⁶ เด็กอยู่ในโลกออนไลน์มากขึ้น สื่อออนไลน์และสื่อโทรทัศน์ก็เข้ามามีบทบาทในสังคมค่อนข้างมาก มีการ นำเสนอภาพความรุนแรง เช่น การกดขี่ทางชาติพันธุ์ การใช้ภาษา รวมทั้งการนำเสนอเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสม¹¹ ระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียน พบว่า มีค่าความพึงพอใจอยู่ที่ระดับปานกลางมากที่สุด อาจเพราะนักเรียนไม่มี ปัญหาครอบครัว รายได้ และการเรียน แต่มีปัจจัยเสี่ยงอยู่บ้างในการใช้เวลาไปกับเกมคอมพิวเตอร์ ขัรบถมอเตอร์ไซด์ อาจทำให้ขาดสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน และชุมชน สอดคล้องการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น ตอนต้นที่ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นตอนต้น คือ ผลสัมฤทธิ์ การเรียน รายได้ครอบครัว สัมพันธ์ภาพในครอบครัว สิ่งแวดล้อมในชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน /ชุมชน¹⁷ อีกทั้งสิ่งสนับสนุนที่นักเรียนได้รับเพื่อให้เกิดสัมพันธ์ทางสังคมยังไม่มากพอ สอดคล้องกับค่าคะแนนเฉลี่ย ต้นทุนชีวิตของนักเรียนด้านพลังครอบครัว พลังตัวตน พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม ที่อยู่ในระดับปานกลาง และระดับต่ำในพลังชุมชน ซึ่งต้นทุนชีวิตได้รับอิทธิพลจากทั้งภายในตนเอง และสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ทั้งครอบครัว โรงเรียน เพื่อน และชุมชน โดยจะส่งผลให้นักเรียนเติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่าง มีความสุข⁶ ซึ่งการสนับสนุนทางสังคม จะมีส่วนช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโต เพื่อการเพิ่มคุณค่าในตนเอง ทำให้มี อารมณ์มั่นคง และมีความสุขในชีวิต¹⁸

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. พัฒนาหรือเสริมสร้างต้นทุนชีวิต และคุณภาพชีวิต โดยบูรณาการทุกภาคส่วนของสังคมทั้งครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ดำเนินการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพให้กับนักเรียนในทุกๆ ด้าน

2. จัดอบรมให้ความรู้ติดตามมารดา/ผู้ปกครอง เกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่นระยะต่างๆ เพื่อช่วยให้สามารถพูดคุย สื่อสาร ว่ากล่าวตักเตือนอย่างมีเหตุผลเพื่อลดความขัดแย้ง ป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง และปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อครอบครัว

3. ให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชน และพลังสร้างปัญญา โดยเริ่มจากกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์จากสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ประชาคมพลเมืองเด็ก กลุ่มมานี้มานะ กลุ่มสวี่ทญูเนียร์ กลุ่มเยาวชนรักษำปาดันน้ำผาดำ อำเภอลองหอยโข่ง กลุ่มเยาวชนรักษำปำเขาพระ อำเภอรัตถุมิ ที่มีการดำเนินการอยู่แล้วของจังหวัดสงขลา¹¹ โดยประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและโรงเรียนจะต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยเน้นให้เกิดกิจกรรมที่ครอบคลุมซึ่งทางโรงเรียนอาจทำแผนรายปี หรือแผนรายภาคเรียนรองรับการสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทุกด้านอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

1. Ruangkanhasetr S. Strategies for teenage health promotion. Bangkok: Chaijaroen; 2008. Thai.
2. Sawyer SM, Afifi RA, Bearinger LH, et al. Adolescence: A foundation for future health. The Lancet. 2012; 379(9826): 1630-40.
3. Ruangkanhasetr S. Youth risk behavior survey: Bangkok, Thailand. J Adolesc Health. 2005; 36(3): 227-36.
4. Office of Policy and Strategy, Ministry of Public Health. Strategic approach, indicators, and data storage approach, Ministry of Public Health, Fiscal year 2015 [Internet]. Nonthaburi: Office of Policy and Strategy Ministry of Public Health; 2014 [cited 2014 Jun 10]. Available from: http://www.kaset-hospital.org/downloads/doc/kpi_update_30sep2014.pdf
5. National Statistical Office, Ministry of Information and Communication. Young people... high risk group [e-Newsletter]. Bangkok: National Statistical Office, Ministry of Information and Communication; 2010 [cited 2013 Nov 10]. Available from: http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/citizen/news/news_youth.jsp
6. Tripatri S, Sungthong P, Salachan S. User guide on life assets inventory for Thai children and youth (youth version). 2 nd ed. Bangkok: Appa Printing Group; 2010. Thai.
7. Department of Mental Health, Ministry of Public Health. WHOQOL-BREF-THAI [Internet]. Nonthaburi: Department of Mental Health, Ministry of Public Health; 2011 [cited 2015 Jul 25]. Available from: <http://www.dmh.go.th/test/whoqol>
8. Kongyarit A. Secondary schools in The Secondary Educational Service Area Office 16 [Internet]. Songkhla: The secondary educational service area office 16; 2014 [cited 2015 Jul 25]. Available from: <http://www.sea16.go.th/home/?name=research&file=readresearch&id=1445>
9. Tirakanan S. Research methodology in social sciences: Guidelines on practice. 5 th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House; 2005. Thai.

10. Ministry of Society Development and Human Security. Child watch. Bangkok: Ministry of Society Development and Human Security [Internet]. Bangkok: Ministry of Society Development and Human Security; 2010 [cited 2015 Jul 25]. Available from: http://www.m-society.go.th/ewt_news.php?nid=9860
11. Cultural Office Songkhla, Ministry of Culture. The research report on to carry out the mission that has been assigned from Culture Surveillance Bureau, Office of the Permanent Secretary, Songkhla Province, Fiscal year 2013 [Internet]. Songkhla: Cultural Office Songkhla, Ministry of Culture; 2013 [cited 2014 Jan 10]. Available from: <http://www.m-culture.go.th/surveillance/files/835/report56/songkhla-56.pdf> Thai.
12. Office of the National Economic and Social Development Board. The direction of development no.11 (community version) [Internet]. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board; 2011 [cited 2014 Jan 10]. Available from: http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/annual_meet/53/book/plan11_comu.pdf Thai.
13. Kaewnoparat W, Ekpetch C, Asasucharit P. The creation of relationship between schools and communities of the schools under the office of Krabi educational service area. RMU J. 2008; 2(3): 169-82.
14. Tripathi S, Sungthong P, Salajun S. The national survey of life assets (positive youth development) of secondary school students in Thailand [Internet]. J Pediatr; 2013 [cited 2014 Nov 10]; Available from: http://www.thaipediatrics.org/file_upload/files/1-2556-8.pdf
15. Gertduoythong M. Life assets of grade 9 students (Mathayomsuksa 3) from Satriwitthaya 2 School. [research] [Internet]. Bangkok: Srinakharinwirot University; 2013 [cited 2014 Jan 10]. Available from: https://sumon-kananit.wikispaces.com/file/view/the_study_on_life_assets.docx
16. Thairath Online. Top news [Internet]. Bangkok: Thairath; 2013 [cited 2015 Nov 10]. Available from: <http://www.thairath.co.th/content/370958>
17. Phasuksathaporn P, Chamroonsawasdi K, Nanthamongkolchai S, et al. Factors influencing on quality of life and early adolescents in Samutprakran province. J Public Health. 2010; 40(1): 29-39. Thai.
18. Pender NJ, Murdaugh, C, Parsons MA. Health promotion in nursing practice. 6 th ed. Boston: Pearson; 2010.

Life's Assets and Quality of Life of Thai Junior High School Adolescent, Songkhla Province

Usanee Petchruschatachart* Karnsunaphat Balhip** Siriwan Piriyakootorn***

Abstract

This descriptive research aimed to study the life assets and quality of life of Thai junior high school adolescents in Songkhla province. The sample of 629 Thai junior high school adolescents was randomly selected by probability sampling without replacement from 20 general schools, 20 mixed general and religious schools, and 10 private schools. The research instruments included personal data, Life's asset questionnaire, and WHOQOL-BREF-THAI. The data were analyzed by using analysis of frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results revealed that the mean of ages was 14.10 years. 77.42% were Buddhist, 61.21% lived with parents, 71.70% of their homes were located in the rural areas, and 47.60% studied in private schools. The average GPA of 56% students in the last semester was 3.01-4.00. The highest risk behaviors amongst Thai junior high school adolescents were play computer game 67.70% and ride motorcycle 66.70%. The occasional risk behaviors were drug abuse 7.40% and sexual intercourse 2.00%. The total scores of life's assets that Thai junior high school adolescents passed at the level of moderate was 3 items and failed was 1 item. The average scores of life's assets list from high to low were family power 69.80%, self-power 63.70%, wisdom power 62.32%, peer power 61.40% and activity power 56.36%. The scores of life's assets of each items from 48 items passed in the level of moderate to good was 62.50 % and failed 37.50%. The five lowest scores of life's assets were three items from community power and two items from wisdom power. The total score of WHOQOL-BREF-THAI amongst junior high school adolescents was at the moderate level.

* Associate Professor, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand. Corresponding author: usanee.pa@psu.ac.th

** Assistant Professor, Ph.D., Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand.

*** Assistant Professor, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand.

The suggestions and implications are for stakeholders including the school, family, and community. They should promote the power of community and wisdom power of Thai junior high school adolescents by encouraging them to display their talent, share their experience, and be altruistic. Through these activities, they will be able to gain self-immunity and confidence, increase life's assets and quality, and decrease risky behavior.

Keywords: life's assets; quality of life; junior high school adolescent